Επεξεργασία και βελτιστοποίηση αιτημάτων στην PostgreSQL

Φροντιστήριο στο μάθημα «Βάσεις Δεδομένων»

Βάσεις Δεδομένων Άνοιξη 2018 - Πολυτεχνείο Κρήτης Νεκτάριος Μουμουτζής

Εναλλακτικά σχέδια

- Υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι επεξεργασίας κάθε αιτήματος με διαφορετικά κόστη
- Η επιλογή του τρόπου εκτέλεσης (σχέδιο plan) με το μικρότερο κόστος είναι ένα δύσκολο πρόβλημα
- Ο αριθμός των εναλλακτικών τρόπων αυξάνει όσο αυξάνουν οι τελεστές (επί μέρους λειτουργίες) που χρησιμοποιούνται σε ένα ερώτημα
 - Μια ερώτηση είναι ουσιαστικά μια αλγεβρική παράσταση (δέντρο) που περιλαμβάνει τους σχεσιακούς τελεστές

Η λειτουργία του βελτιστοποιητή ερωτήσεων

- Αρχικά γίνεται συντακτική ανάλυση της ερώτησης
- Στη συνέχεια ο βελτιστοποιητής επιχειρεί να προσδιορίσει ένα αποδοτικό σχέδιο επεξεργασίας
 - Παραγωγή εναλλακτικών σχεδίων
 - Εκτίμηση κόστους χρησιμοποιώντας πληροφορία από τους καταλόγους του συστήματος
 - Επιλογή του σχεδίου που έχει το μικρότερο αναμενόμενο κόστος

Κατάλογος συστήματος

- Καταχώρηση πληροφοριών για κάθε πίνακα και κάθε ευρετήριο καθώς και για τις όψεις, τις συναρτήσεις κ.λ.π.
- Συλλογή πινάκων που ονομάζονται πίνακες του καταλόγου ή κατάλογος του συστήματος ή κατάλογος ή λεξικό δεδομένων ή μεταδεδομένα
- Ο βελτιστοποιητής χρησιμοποιεί τον κατάλογο για να υπολογίζει το κόστος των εναλλακτικών σχεδίων καθώς και το μέγεθος των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων.

Ο κατάλογος ως συλλογή πινάκων

- Επιτρέπεται η διαχείριση του όπως και στους πίνακες μιας βάσης που ορίζει ο χρήστης
- Ωστόσο το ΣΔΒΔ χειρίζεται με ειδικό τρόπο τους καταλόγους γνωρίζοντας το σχήμα τους.

Κατάλογος στην PostgreSQL

pgAdmin 4 File • Object • Tools • Help •			
A Browser	⚠ Dashboard ☼ Properties ☐ SQL ☑ Statistics ☼ Depende	encies 🗘 Dependents 🕴 Query - aDbForS	
Servers (2)	Name	Owner	Partitioned Table?
□ WTUC MUSIC v10	pg_aggregate	postgres	False
🖨 🥌 Databases (209)	pg_am	postgres	False
aDbForShowingQueryProcessing	pg_amop	postgres	False
⊕·· 🚱 Casts	pg_amproc	postgres	False
⊕ · ◆ Catalogs (2)	pg_attrdef	postgres	False
⊕ · * \$\text{MNSI (information_schem.}	pg_attribute	postgres	False
⊕ ** PostgreSQL Catalog (pg_c	pg_auth_members	postgres	False
⊕ Å↓ Collations	pg_authid	postgres	False
⊕ • • Domains	pg_cast	postgres	False
⊕	pg_class	postgres	False
FTS Dictionaries	pg_collation	postgres	False
⊕ Aa FTS Parsers	pg_constraint	postgres	False
⊕	pg_conversion	postgres	False
⊕ ∰ Foreign Tables ⊕ ∰ Functions	pg_database	postgres	False
⊕	pg_db_role_setting	postgres	False
⊕ 1.3 Sequences	pg_default_acl	postgres	False
Tables	pg_depend	. 0	False
Trigger Functions		postgres	False
Types	pg_description	postgres	
₩ Types iii Views	pg_enum	postgres	False
C Event Triggers	pg_event_trigger	postgres	False
	pg_extension	postgres	False
⊕ ≅ Foreign Data Wrappers	pg_foreign_data_wrapper	postgres	False
⊕	pg_foreign_server	postgres	False
□ · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	pg_foreign_table	postgres	False
⊕	pg_index	postgres	False
a public	ng inherits	postgres	False

Η βάση για τα παραδείγματα που θα χρησιμοποιήσουμε

CITY

(*) id: integer (PK)

name: text

countrycode: character(3) (FK -> COUNTRY)

district: text

population:integer

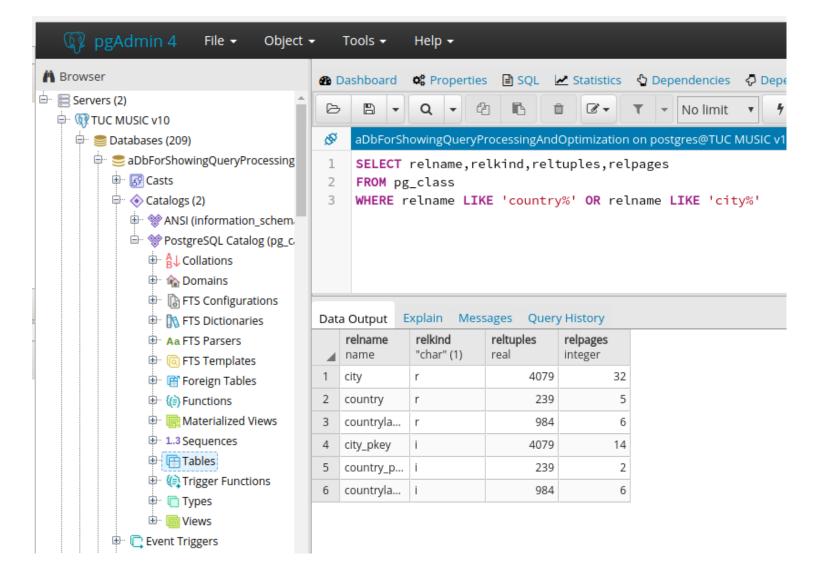
COUNTRYLANGUAGE

- (*) countrycode character(3) (FK -> COUNTRY)
- (*) language text isofficial boolean percentage real

COUNTRY

(*) code character(3) name text continent text region text surfacearea real indepyear smallint population integer lifeexpectancy real gnp numeric(10,2) gnpold numeric(10,2) localname text governmentform text headofstate text capital integer (FK -> CITY) code2 character

Πληροφορίες καταλόγου

Σχέδια υπολογισμού στην PostgreSQL

- Η εντολή EXPLAIN μας δείχνει το σχέδιο εκτέλεσης μιας ερώτησης
- Η εντολή EXPLAIN ANALYSE παρουσιάζει αναλυτικά τους. πραγματικούς χρόνους εκτέλεσης μιας ερώτησης σε αντιπαραβολή με τις αρχικές εκτιμήσεις κόστους του σχεδίου που εφαρμόστηκε.
- Μελετώντας τα σχέδια και τους χρόνους εκτέλεσης μπορούμε να καταλήξουμε σε αποφάσεις που αφορούν το φυσικό σχεδιασμό της βάσης και βελτιώνουν την απόδοση κρίσιμων αιτημάτων.
- Με τη βοήθεια του καταλόγου μπορούμε να εκτιμήσουμε την επιλεκτικότητα (selectivity) κάθε λογικής συνθήκης και να επιλέξουμε το/τα καλύτερο/-α από τα υποψήφια ευρετήρια
- Μπορούμε ακόμη να δούμε αν η σειρά εκτέλεσης των συνδέσεων είναι βέλτιστη. Αν δεν είναι και θέλουμε να επιβάλουμε μια ορισμένη σειρά εκτέλεσης των συνδέσεων.
- Αν δεν χρησιμοποιούνται ευρετήρια που υπάρχουν ίσως οφείλεται σε παρωχημένη στατιστική πληροφορία.
 - Με την εντολή VACUUM ANALYSE μπορούμε να ζητήσουμε ρητά την ανανέωση της στατιστικής πληροφορίας για όλη τη βάση ή για κάποιο πίνακα ώστε να βοηθήσουμε το βελτιστοποιητή

Η εντολή EXPLAIN

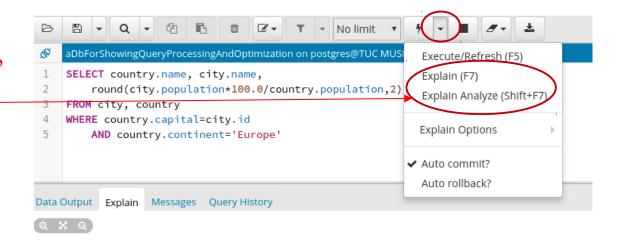

Για κάθε βήμα (κόμβο) του σχεδίου δίνονται εκτιμήσεις για:

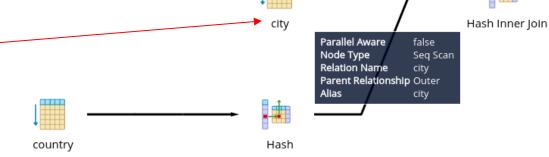
- Χρόνο υπολογισμού πρώτης πλειάδας
- Χρόνο ολοκλήρωσης υπολογισμού
- Πλήθος πλειάδων αποτελέσματος
- Μέγεθος κάθε πλειάδας του αποτελέσματος

Γραφική απεικόνιση σχεδίων

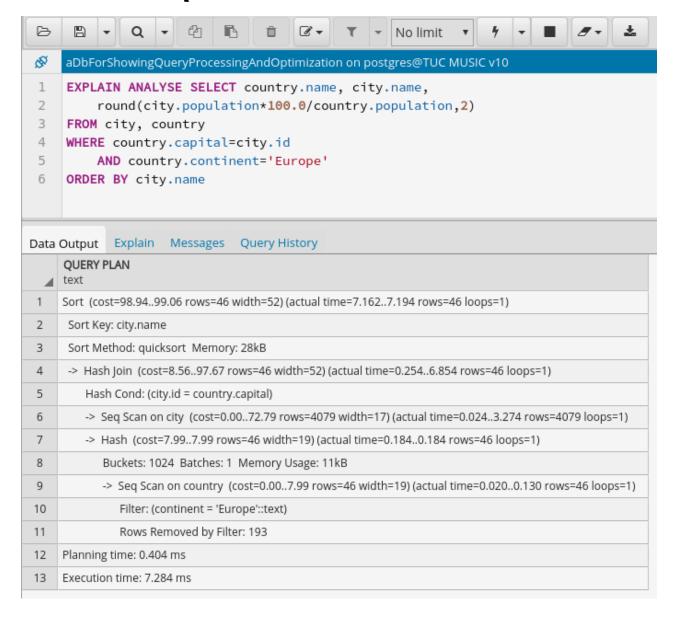
Επιλέγουμε "Explain" ή "Explain Analyse" (εναλλακτικά πατάμε F7 ή Shift-F7 αντίστοιχα)

Περνώντας με το ____ ποντίκι πάνω από ένα κόμβο, βλέπουμε αναλυτικές πληροφορίες

Η εντολή EXPLAIN ANALYSE

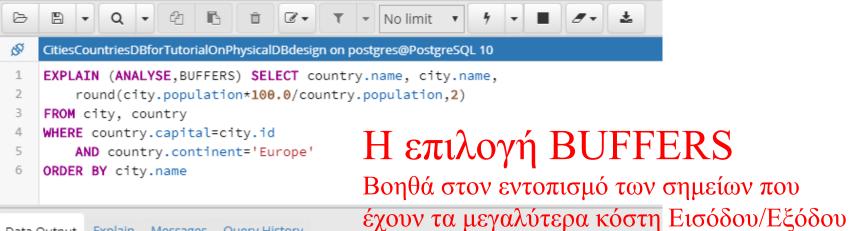

Παρατηρήσεις για τους χρόνους

- Οι χρόνοι είναι σε msec ενώ οι εκτιμήσεις κόστους είναι σε αφηρημένες μονάδες με αποτέλεσμα να μην έχει νόημα η αριθμητική σύγκρισή τους.
- Αυτό που έχει νόημα είναι η σύγκριση του αναμενόμενου μεγέθους του αποτελέσματος σε σχέση με το πραγματικό.
- Το loops μας δείχνει πόσες φορές εκτελείται ένας κόμβος καθώς υπάρχουν περιπτώσεις (π.χ. Nested loop join) επαναλαμβανόμενης εκτέλεσης ενός κόμβου. Τα πραγματικά κόστη σε αυτή την περίπτωση είναι μέσοι όροι.

Επιπλέον πληροφορίες

- Οι κόμβοι ταξινόμησης (Sort) δείχνουν επίσης τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε και το μέγεθος της μνήμης (RAM ή δίσκου) που απαιτήθηκε.
- Οι κόμβοι κατακερματισμού (Hash) δείχνουν πόσοι κάδοι (buckets) και πόσες δέσμες (batches) απαιτήθηκαν καθώς και το μέγιστο μέγεθος κύριας μνήμης που απαιτήθηκε.
 - Αν οι δέσμες είναι περισσότερες από μία,
 χρησιμοποιήθηκε και χώρος στο δίσκο αλλά αυτό δεν δείχνεται.

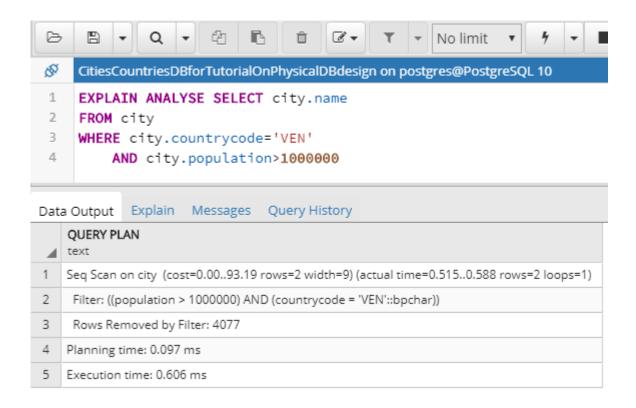

Explain Messages Query History Data Output

QUERY PLAN text Sort (cost=98.94..99.06 rows=46 width=52) (actual time=1.468..1.470 rows=46 loops=1) 2 Sort Key: city.name Sort Method: quicksort Memory: 28kB Buffers: shared hit=37 5 -> Hash Join (cost=8.56..97.67 rows=46 width=52) (actual time=0.428..1.343 rows=46 loops=1) 6 Hash Cond: (city.id = country.capital) Buffers: shared hit=37 -> Seq Scan on city (cost=0.00..72.79 rows=4079 width=17) (actual time=0.025..0.411 rows=4079 loops=1) 8 9 Buffers: shared hit=32 10 -> Hash (cost=7.99..7.99 rows=46 width=19) (actual time=0.080..0.080 rows=46 loops=1) Buckets: 1024 Batches: 1 Memory Usage: 11kB 11 12 Buffers: shared hit=5 -> Seq Scan on country (cost=0.00..7.99 rows=46 width=19) (actual time=0.014..0.065 rows=46 loops=1) 13 14 Filter: (continent = 'Europe'::text) Rows Removed by Filter: 193 15 16 Buffers: shared hit=5 Planning time: 0.952 ms Execution time: 1.765 ms

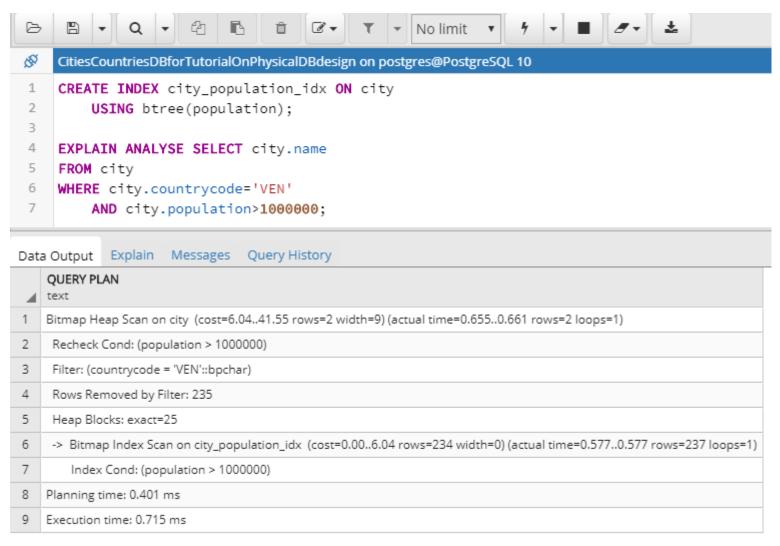
Βελτίωση απόδοσης απλών ερωτήσεων

• Ποιες είναι οι πόλεις της Βενεζουέλας με πληθυσμό άνω του 1.000.000;

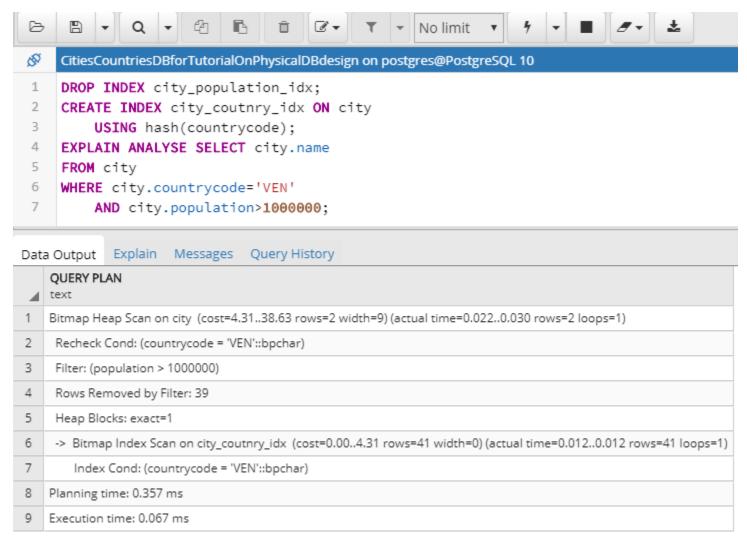
Δενδρικό ευρετήριο στο population

• Ευρετήριο κατακερματισμού δεν θα χρησίμευε. (Γιατί;)

Ευρετήριο κατακερμ. στο countrycode

• Καλύτερο από δενδρικό για την ερώτηση αυτή (Γιατί;)

Επιπλέον εναλλακτικές...

- Συνδυασμός ευρετηρίων
 - Χρήση και του δενδρικού ευρετηρίου στο population και του ευρετηρίου κατακερματισμού στο countrycode
- Ευρετήριων πολλών χαρακτηριστικών

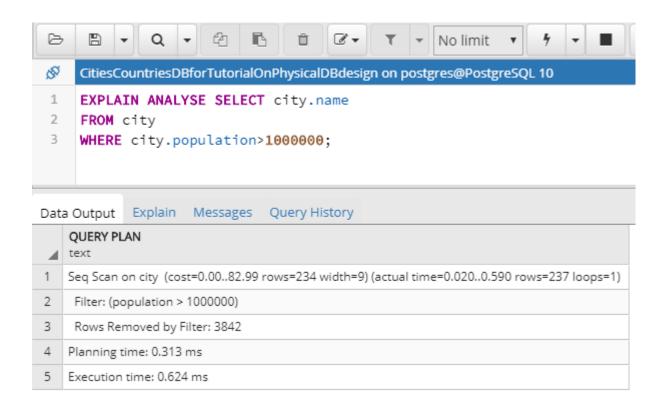
Χρήση δενδρικού (γιατί;) ευρετηρίου στα δύο χαρακτηριστικά countrycode και population (ποιο πρώτο και ποιο δεύτερο;)

Clustering

Προσοχή: Μόνο ένα ευρετήριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ομαδοποίηση των πλειάδων ενός πίνακα.

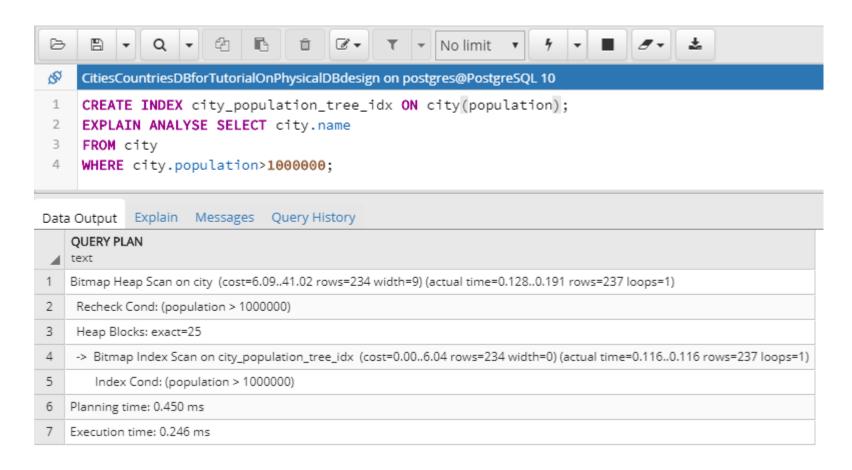
Ομαδοποίηση (Clustering) (1/3)

 Θέλουμε να βρούμε πόλεις με πληθυσμό άνω του ενός εκατομμυρίου.

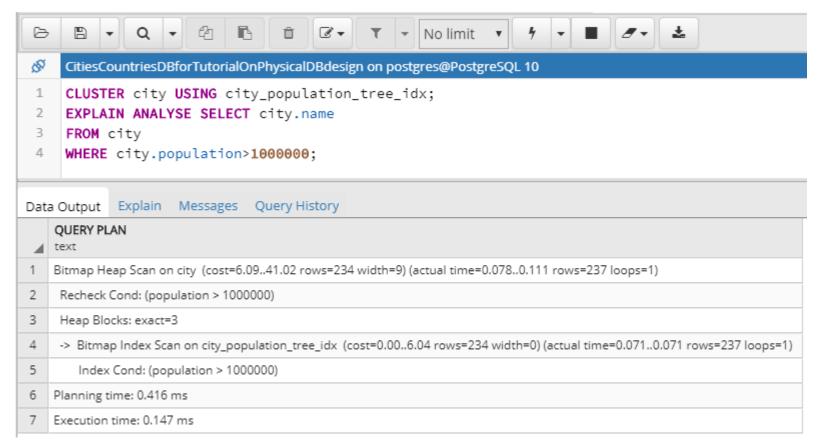
Ομαδοποίηση (Clustering) (2/3)

• Δημιουργούμε ένα δενδρικό ευρετήριο στο population

Ομαδοποίηση (Clustering) (3/3)

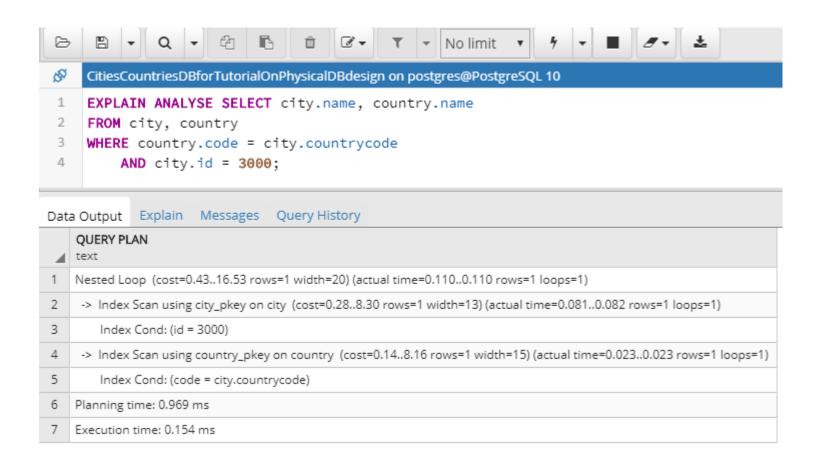
• Ομαδοποιούμε (clustering) τις εγγραφές του πίνακα city με βάση το ευρετήριο που μόλις δημιουργήσαμε.

• Τι παρατηρείτε; Αλλάζει το σχέδιο; Τι αλλάζει; Γιατί;

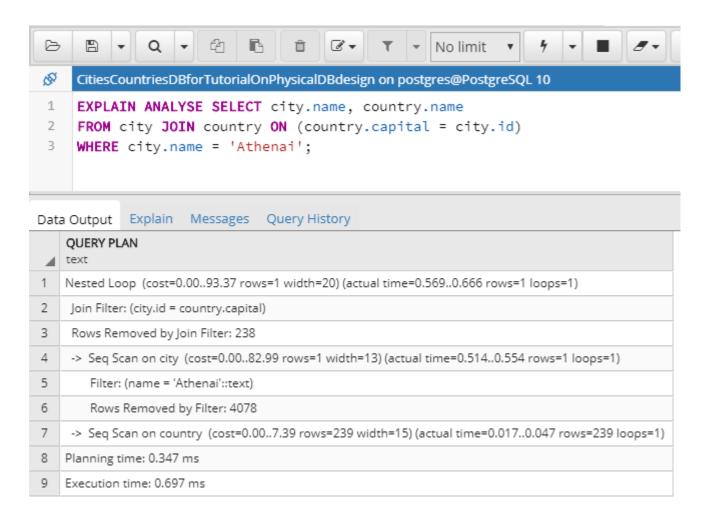
Βελτίωση απόδοσης συνδέσεων (1/3)

• Τα κύρια κλειδιά έχουν ευρετήρια

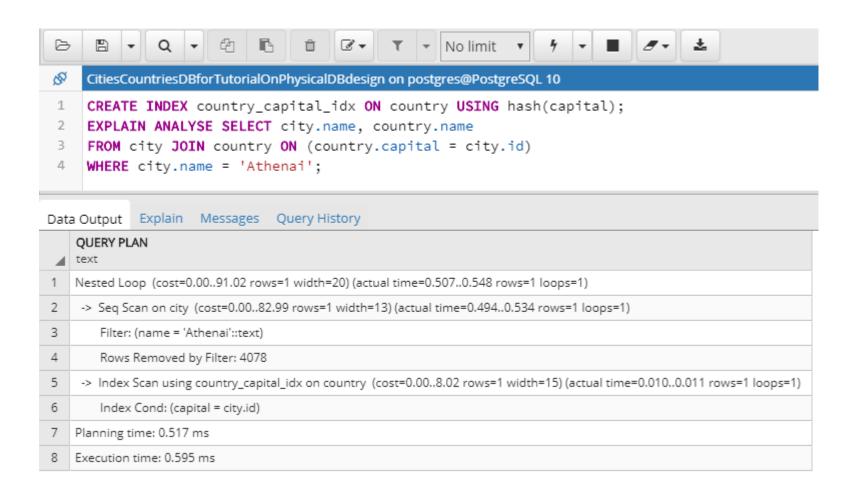
Βελτίωση απόδοσης συνδέσεων (2/3)

• Τα ξένα κλειδιά δεν έχουν ευρετήρια.

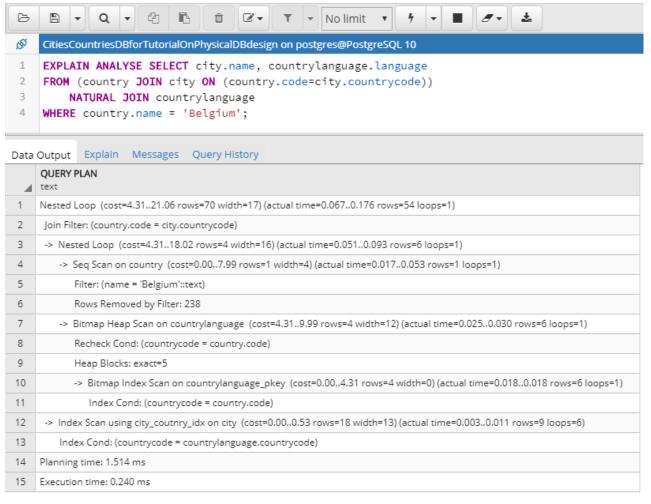
Βελτίωση απόδοσης συνδέσεων (3/3)

• Δημιουργία νέου ευρετηρίου για το ξένο κλειδί...

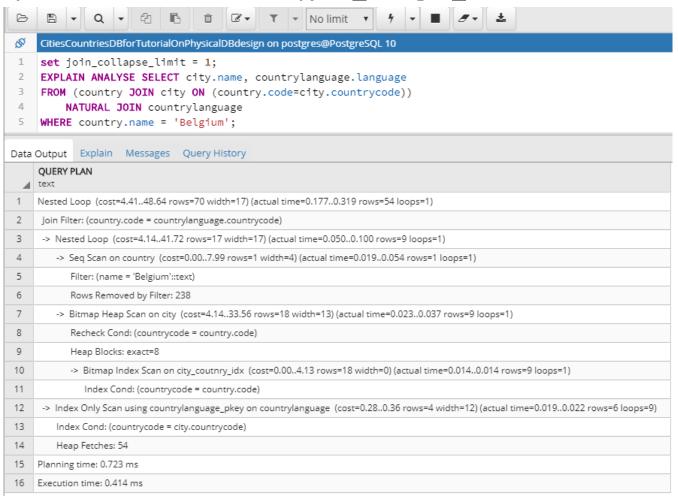
Ελέγχοντας τη σειρά των συνδέσεων (1/2)

• Η σειρά των συνδέσεων επηρεάζει την απόδοση του συστήματος. Τη σειρά την αποφασίζει ο βελτιστοποιητής

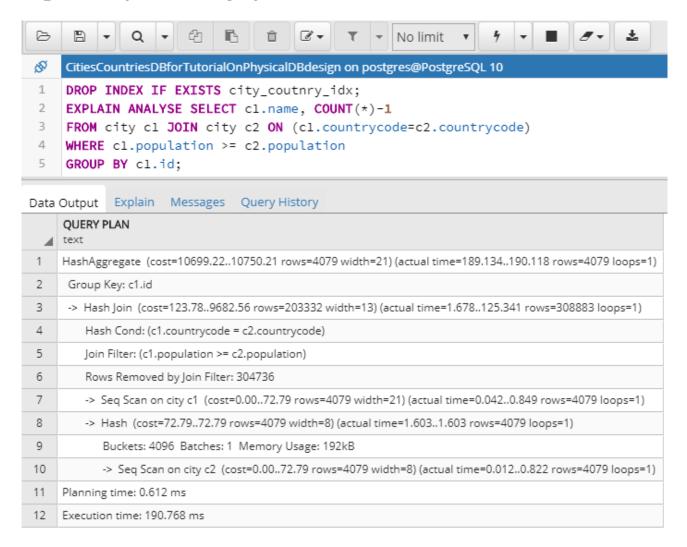
Ελέγχοντας τη σειρά των συνδέσεων (2/2)

- Πράξεις σύνδεσης: προσπέλαση πινάκων (FROM) και συνθήκες (WHERE)
- Σε μια συνεδρία (session) μπορούμε να επιβάλουμε τη σειρά συνδέσεων που εμφανίζονται στο FROM θέτοντας join_collapse_limit=1

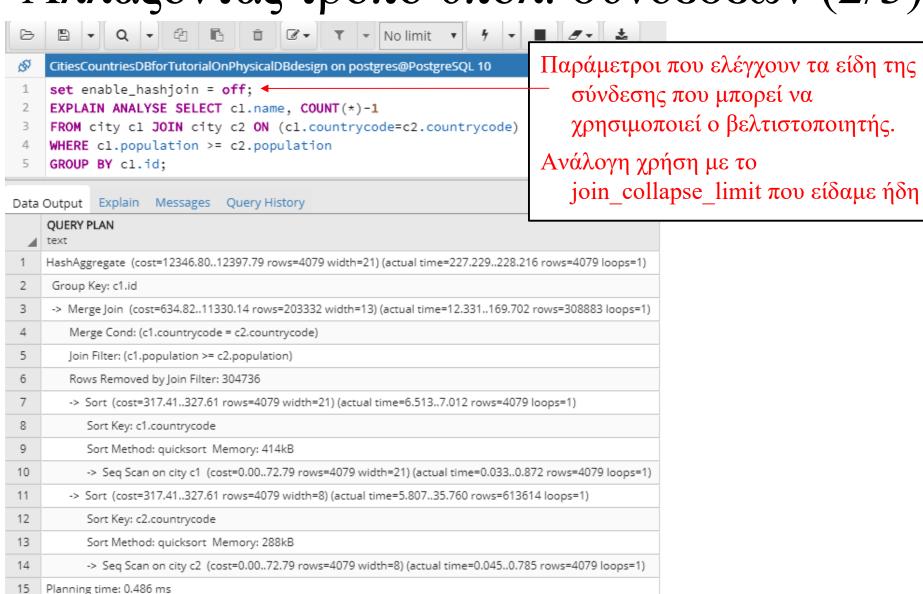

Αλλάζοντας τρόπο υπολ. συνδέσεων (1/3)

• Τρεις βασικοί αλγόριθμοι υπολογισμού συνδέσεων (με ή χωρίς ευρετήριο): nested loop, hash join, merge join

Αλλάζοντας τρόπο υπολ. συνδέσεων (2/3)

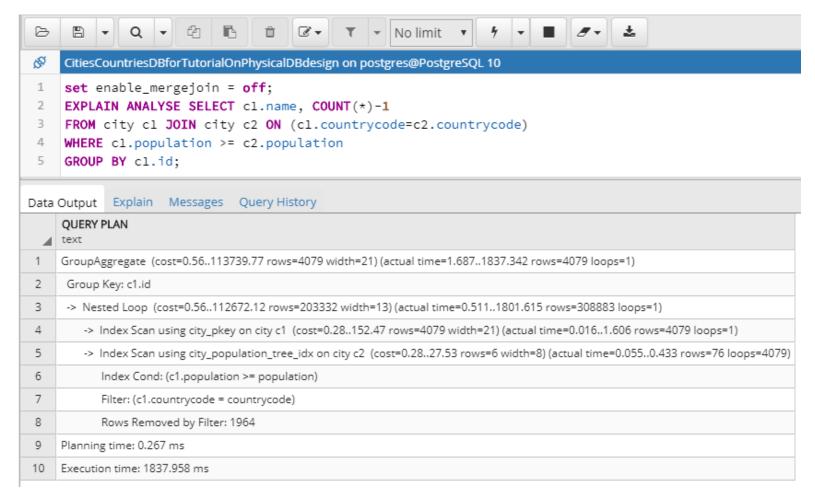

16

Execution time: 229,134 ms.

Αλλάζοντας τρόπο υπολ. συνδέσεων (3/3)

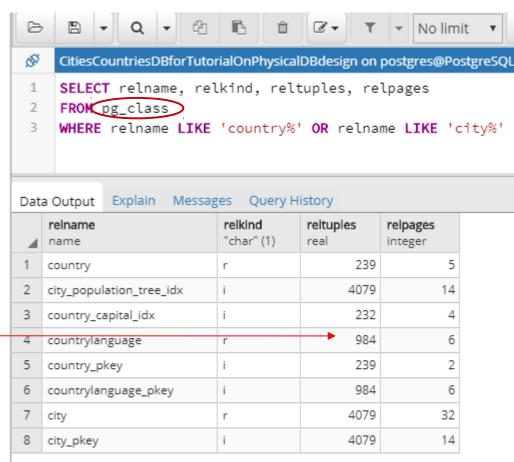
- Ας δούμε τι συμβαίνει όταν, μετά την απενεργοποίηση των hash joins απενεργοποιήσουμε και τα merge joins.
- Τι παρατηρείται σχετικά με την απόδοση των τριών αυτών σχεδίων;

Χρήση στατιστικών

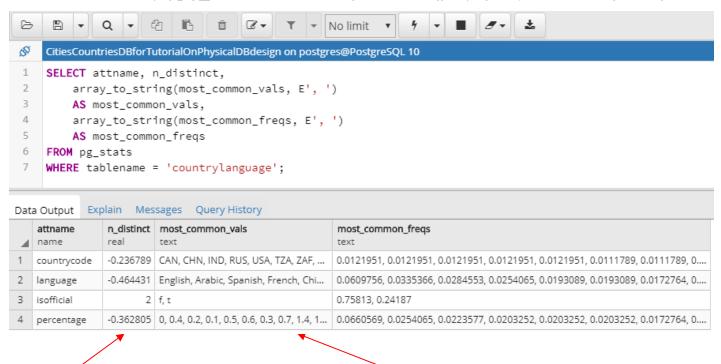
Ο Κατάλογος κρατά στατιστική πληροφορία την οποία αξιοποιεί ο βελτιστοποιητής για να εκτιμήσει το κόστος κάθε σχεδίου υπολογισμού ενός αιτήματος.

Ο πίνακας καταλόγου pg_class περίεχει πληροφορίες για το πλήθος των πλειάδων και των σελίδων στο δίσκο για κάθε σχέση/ πίνακα

Στατιστικά χρήσιμα για εκτίμηση επιλεκτικότητας (1/2)

Στον πίνακα καταλόγου pg_statistic υπάρχουν προσεγγιστικά στατιστικά για τις πιο συχνές τιμές σε κάθε πεδίο κάθε πίνακα. Η όψη pg_stats που δίνει την ίδια πληροφορία με πιο εύληπτο τρόπο.

Πεδίο n_distinct:

- >0 : εκτιμώμενο πλήθος διακριτών τιμών πεδίου
- <0 : (αρνητικός) λόγος του πλήθους των τιμών του πεδίου προς το πλήθος των εγγραφών του πίνακα

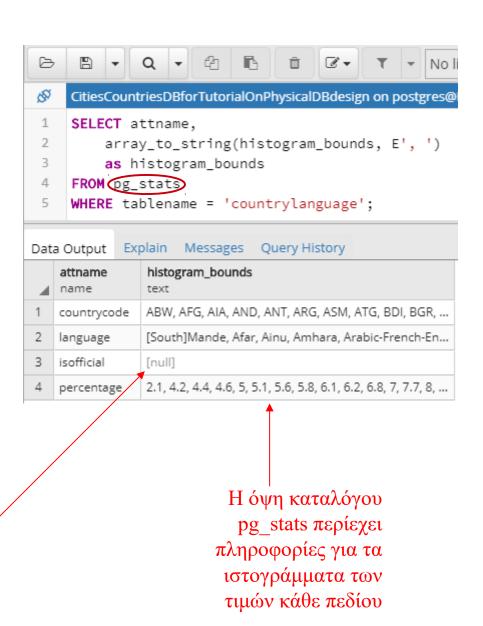
Η όψη καταλόγου pg_stats περίεχει πληροφορίες για τις πιο συχνές τιμές κάθε πεδίου

Στατιστικά χρήσιμα για εκτίμηση επιλεκτικότητας (2/2)

Στον πίνακα καταλόγου pg_statistic υπάρχουν και τα προσεγγιστικά ιστογράμματα τιμών για κάθε πεδίο κάθε πίνακα. Η όψη pg_stats δίνει και αυτή την πληροφορία με πιο εύληπτο τρόπο.

Η λίστα των τιμών του ιστογράμματος διαμερίζουν το σύνολο των τιμών του πεδίου σε ομάδες με ίδιο πληθυσμό τιμών. Εφόσον υπάρχουν και συχνές τιμές (most_common_vals), δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του ιστογράμματος.

Παίρνει την τιμή NULL αν ο τύπος του πεδίου δεν υποστηρίζει τελεστή < καθώς και αν οι συχνές τιμές έχουν ήδη καλύψει όλο τον πληθυσμό τιμών.

Ρύθμιση ακρίβειας στατιστικών

default_statistics_target

Μεταβλητή συστήματος (configuration variable) που προσδιορίζει το μέγιστο πλήθος τιμών σταmost_common_vals και histogram bounds

• Η προκαθορισμένη τιμή αυτής της μεταβλητής είναι 100. Ο διαχειριστής μπορεί να την τροποποιήσει με την εντολή: SET default_statistics_target = 10;

ALTER TABLE SET STATISTICS

Επιτρέπει στο διαχειριστή την αλλαγή του ορίου για συγκεκριμένο πίνακα/πεδίο.

• Έχει αποδειχθεί ότι η χρήση πολύ αναλυτικών στατιστικών δεν βελτιώνει την εκτίμηση κόστους καθώς οι εκτιμήσεις εμπεριέχουν σφάλματα. Πώς μπορείτε να αξιοποιήσετε αυτό το γεγονός για να αποφύγετε την τήρηση περιττών στατιστικών;

Ενημέρωση στατιστικών

- Η ενημέρωση των στατιστικών επηρεάζει το παραγόμενο σχέδιο εκτέλεσης από το βελτιστοποιητή
- Για την ενημέρωση των στατιστικών όλης της βάσης:
 VACUUM ANALYSE
- Ενημέρωση στατιστικών για συγκεκριμένο πίνακα: VACUUM ANALYSE city
- Εκτός από την ενημέρωση των στατιστικών γίνεται και συλλογή απορριμμάτων (garbage collection). Για παράδειγμα αποδεσμεύεται χώρος που αφορά πλειάδες που έχουν διαγραφεί.

Σημαντικά κεφάλαια εγχειριδίου αναφοράς PostgreSQL (version 10)

• Kεφ. 14 – Performance Tips

Αναλυτική περιγραφή χρήσης του explain και του explain analyse, γενική αναφορά στη χρήση στατιστικών από το βελτιστοποιητή, έλεγχος σειράς συνδέσεων (joins), φόρτωση μεγάλου όγκου δεδομένων.

• Ενότητα 19.7 – Query Planning

Περιγράφει όλες τις παραμέτρους (configuration parameters) που μπορεί να μεταβάλει ο διαχειριστής μιας βάσης για να αλλάξει το υπολογιζόμενο βέλτιστο σχέδιο υπολογισμού.

Κεφάλαιο 68 – How the Planner Uses Statistics

Περιγράφει πώς από τα στατιστικά υπολογίζεται η εκτίμηση του κόστους υπολογισμού ερωτήσεων (π.χ. Πώς γίνεται η εκτίμηση της επιλεκτικότητας μια συνθήκης, του μεγέθους του αποτελέσματος μια ερώτησης κ.λ.π.)